

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose šte. 7

Polletna naročnina . . . Lir 800
Letna naročnina . . . Lir 1.500
Letna inozemstvo . . . Lir 2.500
Poštno ček. račun: šte. 24/12410

Leto IX. - Štev. 48

Gorica - četrtek 28. novembra 1957 - Trst

Posamezna številka L. 30

Za brate izseljence

Prva adventna je vsako leto izseljenska nedelja. Sv. Cerkev ve, da ne smemo pozabiti na one, ki so iz enega ali drugega vzroka zapustili rodne kraje in šli daleč po svetu v tujino, da si tam služijo svoj vsakdanji kruh. Ker so to njeni otroci, jih spremlja, ko gredo od doma. Zato so po vseh škofijah ustanovljeni posebni škofijski odbori za izseljence, ki imajo predvsem duhovno skrb za izseljence. Spremlja jih nato na poti. Po vseh večjih mestih imamo na postajah posebne urade za zaščito deklet. Toda tam dobi popotnik, tudi če ni dekle, potrebne informacije in tudi prvo zasilno pomoč. Še bolj je poskrbljeno v velikih pristaniščih. Marijina legija in tudi razne škofijske organizacije imajo svoje urade, kjer pomagajo izseljencem z informacijami in tudi z materialno podporo v prvi sili.

Posebno pa se je razvila krščanska pomoč izseljencem v deželah, kjer se ustavijo za dalj časa, ker so dobili delo. Tu je skrb za nove priseljence po novih odredbah Cerkve zaupana predvsem domačim škofom. Ti morajo za emigrante tujih narodnosti poskrbeti, da imajo duhovnike v svojem jeziku, da morejo vršiti svoje verske dolžnosti tako kakor doma. V ta namen je sveta kongregacija ukazala, naj se povsod ustanovijo posebne narodne misije z nalogo, da skrbijo za izseljence svoje narodnosti. V vsaki državi pa je še narodni begunski odbor, ki vse delo za begunce nadzira in stavi v soglasje.

Ne moremo reči, da je danes Cerkev neobčutljiva za izseljence. Bili so časi, ko se skoro nihče ni brigal za te ljudi. Toda tisti časi so minili za zmeraj. Tudi cerkveno vodstvo je razumelo, da je treba vernikom povsod poskrbeti domačih duhovnikov vsaj v prvih letih. Tudi pozneje, ko se izseljenci že priučijo jeziku in navadam novega kraja, je še vedno prav zanje, da imajo med sabo domačega duhovnika. Kako bolj do srca jim gre božja beseda, če jim jo posreduje dušni pastir v njih živem materinem jeziku!

Zapad in raketna obramba

Po svarilnih dogodkih zadnjih tednov na mednarodnem polju se je jasno pokazala za zapadnjake nujnost, da se s primernim atomskim in raketnim orožjem zavarujejo pred morebitnimi napadi, ki bi lahko ogrozili in uničili njih svobodo in obstoj.

Zato so evropske države članice NATO na zadnjem zborovanju Atlantske zveze v Parizu predlagale, naj se vsesplošno pregleda zapadna obrambna strategija.

Dosedanja atlantska strategija je slonela na konceptu »ščita in meča«. Ščit so v obrambnem oziru predstavljale čete raznih držav članic NATO, razmeščene vzdolž meje med Zapadom in Vzhodom; ob skrajnem severu te obrambne črte

Vendar Cerkev ve, da bi vsa skrb bila premalo, ko bi za izseljence ne molili. Zato je postavila prvo nedeljo v adventu, da nas spominja na dolžnost, da za izseljence molimo in zanje tudi kaj žrtvujemo. Pa tudi zato, da o izseljenskem vprašanju kaj mislimo, da si postavimo pred oči dobre in slabe strani življenja na tujem, ugodnosti in nevarnosti, da ne bodo ljudje drli v tujino, kakor bi šli na ples, potem pa bi se razočarani vračali. Ni hujšega kakor razočaran človek v tujini.

Na vse to pomislimo v nedeljo, pa molimo za blagoslov vsem onim, ki se za izseljence trudijo, za izseljence same in njih družine, da bi vsi predvsem ohranili vero in ostali pošteno.

so bile postavljene skandinavske čete; v sredini, ob reki Labi v Nemčiji, angloameriške in francoske, na južnem delu pa italijanske, grške in turške. Nad temi obrambnimi silami je stalo kot grozljiv »meč« proti sovražniku ameriško letalstvo, vedno pripravljeno na napad z atomskimi bombami.

Toda zadnji dogodki in tehnični napredek v Sovjetski Rusiji so prisilili zapadnjake, da pregledajo to svojo strategijo in da zahtevajo od ameriških zaveznikov, naj se okrepi obrambni »ščit« Zapadne Evrope s primernim jedrskim orožjem. Razlogi te zahteve so zelo jasni in razumljivi: Amerika je onstran oceana, Anglija pa onstran Rokavskega preliva, medtem ko so zapadni Evropejci v prvi liniji. V slučaju sovjetskega napada bi bil obrambni ščit nezadosten in bi verjetno ne vzdržal, atomski napad ameriškega letalstva pa bi ne bil vedno izvedljiv in varen, ker bi istočasno prizadel in uničil ne samo zasedajoče sovražnike, ampak tudi zasedene narode.

Zato je nujno, da se ta »ščit« okrepi s povečanjem konvencionalnih sil, posebno pa z nabavo primernega atomskega orožja in raket z atomsko konico. Amerikanci so to dobro razumeli in so se že davno odločili, da bodo svojim zaveznikom dobavili rakete s srednjim in kratkim akcijskim odmetom, oborožene z atomsko konico.

Zapadnjaki so oddaljeni največ 1500-2000 km od glavnih središč sovjetskega ozemlja; zato je jasno, da jim ne služijo rakete z najdaljšim odmetom, kot so Atlas, Titan, Snark, vsi trije z odmetom 8.000 kilometrov, kakor jim tudi ne služijo rakete Jupiter, Thor, Polaris z od-

metom 2.500 km. Sovjeti imajo svoje najbližje oporišče za vodljive izstrelke na Češkoslovaškem v Evropi in na Kamčatskem polotoku ob Beringovi ožini v Sibiriji. S češkoslovaških in sibirskih oporišč lahko dosežejo s svojimi interkontinentalnimi raketami ameriško ozemlje. Toda jasno je, da največja nevarnost obstaja za tiste, ki so najbližji sovjetskim oporiščem, to se pravi za zapadne Evropejce, oziroma za države članice NATO. Zaradi tega bodo ZDA dobavile evropskim zaveznikom rakete s srednjim in kratkim odmetom, kakor Matador (1000 kilometrov) že v serijski produkciji, Ledstone in Sergeant (300 km), Corporal (120 km) in druge številne rakete, med temi tudi Honest John z odmetom od 25-30 km, ki je že v posesti nekaterih držav NATO. Posebno v tem smislu je treba vzeti potovanja v Ameriko raznih evropskih državnikov in njihovih razgovore in pogajanja z odgovornimi možmi ameriške politike. Države NATO hočejo od Amerike zagotoviti, da ne bodo ostale zanemarjene in da bodo vedno v enaki meri deležne njenega napredka na raketnem polju in skupnega vodstva zapadne politike.

Iz teh razlogov mednarodnega značaja so Amerikanci z angleškimi nasveti pripravili nov strateški načrt, ki bo predložen na decembrskem zborovanju NATO v Parizu; namreč ustanovitev zalog atomskega orožja in njih razmestitev ob atlantskem obodu na oporiščih vodljivih izstrelkov. Ta dva nova elementa v razporeditvi atlantske obrambe predstavljata brez dvoma najučinkovitejši način za uravnovešanje s sovjetskimi napredkom.

Države, v katerih bi morala biti postavljena oporišča za vodljive izstrelke, so Velika Britanija, Francija, Italija, Norveška, Turčija in verjetno tudi Zahodna Nemčija. Za postavitev oporišč za raketno izstreljevanje in atomskih zalog se bodo morali skleniti sporazumi med ZDA in prizadetimi državami, s posredovanjem vrhovnega poveljstva NATO. Atomske konice bodo vsekakor ostale izključno pod nadzorstvom ZDA.

Ameriško obrambno ministrstvo upa, da bo pred koncem leta 1959 lahko nudilo raketno orožje raznim državam članicam NATO.

Zapadne evropske države pričakujejo, da si ne bodo Anglo-Amerikanci pridržali neke hegemonije in dvostranskega vodstva v obrambni politiki Zapada in v tehničnem napredku, ampak da bodo vse države članice NATO v enaki meri soodločale o skupnih vprašanjih, v enako vlogo in odgovornostjo, v imenu solidarnosti svobodnega sveta.

Hruščevu, kar je Hruščevega, in Titu, kar je Titovega

Predno so se razšli prvaki komunističnih partij, ki so zborovali v Moskvi, so objavili izjavo, v kateri mednarodni komunizem sporoča zapadnemu svetu, da mu daje na izbiro dvoje: notranji mir, ki bi slovel na ljudski fronti, ali pa državljansko vojno. To je namreč jedro moskovske izjave. Ta izjava na Zapadu ne bo imela uspeha, ker Zapad predobro pozna, kako Moskva ravna s svojimi somišljeniki. Moskovska izjava je predvsem namenjena nevednim socialistom Azije, Afrike in Južne Amerike. Ta izjava je nekaj nadomestek za nekaj razpuščen kominform. Izjava priznava vodilno vlogo Sovjetske zveze in obsoja revizionizem v obliki posebnih narodnih poti v socializem, kar Moskva odločno prepoveduje.

Jugoslovanska predstavnik nista podpisala te izjave, ker so se odnosi med Moskvo in Beogradom ohladili. Jugoslovani so le podpisali manifest miru, ki napada zapadne države. Jugoslavija bo ostala komunistična, a izven blokov. Komunizem bo izvajala po svoje in ne po Hruščevem receptu.

Še o Heussovem obisku

Ob obisku nemškega državnega predsednika Heussa v Rimu so v razgovorih zavzeli skupno stališče glede okrepitev atlantskega zavezništva na političnem, vojaškem in gospodarskem področju. Poročilo poudarja enakost vseh članic. Na sestanku Atlantskega sveta, ki bo sre-

daj decembra v Parizu, se bosta Italija in Zapadna Nemčija potoevali za vzajemnost glede Sredozemlja. Italija podpira Bonn v zahtevi po združitvi obeh Nemčij. Popolnoma skladno pa je nemško in italijansko stališče za evropsko združitve. S podpisom pogodbe o prijateljstvu, trgovini in plovidbi se bo ojačalo tudi nemško-italijansko sodelovanje. Nemčija bo pomagala pri industrializaciji južne Italije in bo sprejela več italijanskih delavcev.

Možata je bila gesta predsednika Heussa, ko se je poklonil žrtvam nacističnega nasilja v Rimu. S to gesto je Heuss pokazal pred vsem svetom, da je današnja Nemčija popolnoma prelomila z nacistično preteklostjo. Isto je pokazal tudi njegov obisk v Vatikanu.

Tekma med Vzhodom in Zapadom

Na obeh straneh železne zavese se trudijo, da bi utrdili krepko fronto. V Moskvi so zborovali zastopniki komunističnih držav in komunističnih partij, ki morajo s kimanjem sprejeti, kar ukaže Kremelj. Mali morajo prezebiti v predsobah, medtem ko veliki odločajo o sovjetskem bloku.

Tudi Zapad ima nekaj družinskih težav, a vsceno združuje države, katerim je svoboda, demokracija, blaginja, varnost in mir najvišji cilj. Mali spori na Zapadu sicer belijo glave velikim, a zato še ni potrebna vojaška zasedba, kot dela to Sovjetska s svojimi sateliti.

Težave z Alžirrom

Tunizijski predsednik Burgiba in maroški sultan sta na sestanku v Rabatu ponudila svoje posredovanje Franciji in Alžirski osvobodilni fronti pod pogoji, ki bi bili za obe strani častni in sprejemljivi. Glavna pogoja sta neodvisnost za Alžir, a pogajanja pred podelitvijo neodvisnosti, ne šele po njej, kot je doslej zahtevala Alžirska osvobodilna fronta. Francoske koristi v Alžiru bi morale biti zaščitene. Francoski zunanji minister je predloge zavrnil, nasprotno pa so jih Alžirci pripravljeno sprejeti. Maroški sultan se je sedaj podal še v Washington, kjer bo prav tako skušal pridobiti za posredovanje še ZDA.

Von Brentano iz Rima v Washington

Po prvih razgovorih v Rimu je zunanji minister Von Brentano odletel še v Washington na sestanek z Dullesom. Nemci hočejo točno vedeti, kaj se pripravlja za sestanek Atlantske zveze. Pred odhodom v Ameriko se je Von Brentano razgovarjal še z italijanskim in francoskim zunanjim ministrom in je tako lahko izrazil Dullesu tudi njuno mnenje. Po razgovoru sta Von Brentano in Dulles sporočila, da se strinjata v vseh bistvenih pogledih. Angleška politika pa je tudi dala za zagotovilo, da sporazum o novem sodelovanju ne pomeni izključnega vodstva v Atlantski zvezi, ker mora priti do veljave mnenje in volja vseh članic.

UMETNO LEPO VREME V MOSKVI

Italijanski komunistični dnevnik je napovedal, da bodo imeli v Moskvi za veliko vojaško paradno ob 40-letnici ruske revolucije, umetno lepo vreme. V resnici pa umetno lepo vreme ni uspelo in se je vsa parada vršila v dežju, gosta megla pa je celo povzročila težko letalsko nesrečo in z njo smrt tajnika romunske komunistične partije.

Theodor Heuss, predsednik-pesnik

Te dni se mudi na uradnem (in tudi privatnem) obisku v Italiji predsednik Nemške zvezne republike profesor Theodor Heuss. Obisk ima v glavnem namen, utrditi že itak prijateljske vezi med italijansko in bonnsko republiko. Do tu uradna poročila. Mimo uradnega in protokolarnega videza je pa morda še bolj zanimiv zasebni lik osebnosti zahodnonemškega predsednika. Zakaj pa?

Navadno pridejo do mesta republiškega predsednika ljudje z blestečo politično ali socialno kariero. Običajno so tudi prvobitni svojih strank. Ni pa tako v Zahodni Nemčiji. Theodor Heuss je vse prej kot politična osebnost. S tem ni rečeno, da se prej ni udeleževal v političnem življenju; treba je le poudariti, da ni politika tista njegova prednost, ki bi mu pripomogla do mesta prvega državljana Nemške zvezne republike. Pri njem je to bilo predvsem notranje duhovno bogastvo človeka: njegova humanistična kultura, ljubezen do poezije in umetnosti. Predvsem pa neomajna zvestoba idealom demokracije in pravice. S tem, da so ga Nemci že dvakrat po vojni izvolili za državnega poglavarja, so dokazali, da jim je kot predsednik ljubši zagovornik človečanskih vzorov kakor ljudje, ki so te vzore zavrgli in nemško ljudstvo pahili v nesrečo: hohenzollernski imperialistični cesarji in hitlerjevski barbarski osvojevalci.

Toda oglejmo si nekoliko figuro predsednika Heussa. Studiral je v Berlinu, kjer je imel naj veliki vpliv Fr. Naumann. Kmalu se je posvetil časnikarstvu, poleg tega pa se je posvečal zgodovinskim in pravnim študijem. Predaval je tudi ustavno pravo na univerzi. Tako je imel priliko, da je v letih od 1920 do 1933 vplival tedanji nemški mladinski demokratični duha in jo sparril pred nevarnostjo Hitlerjevega na-

stopa. Ob nastopu nacizma je Heuss zavzel energično stališče do novega režima. V prvi vrsti je imel opravka z Goebbelsom, ki ga je zaman skušal prisiliti k molku. Kot demokratični poslanec ga je Heuss v tedanjem Reichstagu močno obdelal, za kar so mu pozneje nacisti odvzeli parlamentarni mandat in profesuro.

Tako se je sedanji predsednik od tedaj naprej pečal s svojo priljubljeno stroko — humanističnimi vedami. Zlasti se je posvečal življenjepisu slavnih osebnosti, na splošno pa vsem pojavom v zvezi z nemško kulturno zgodovino. Veliko zaslug ima predsednik Heuss pri sestavi vojne nemške ustave iz l. 1948. Naloga predsednika republike je po tej ustavi ta, da predstavlja državno enotnost in čuva nad zakonitostjo. Za to nalogo je na vsak način primeren Heuss — humanist in umetnik. Da, tudi umetnik. Theodor Heuss je namreč zelo vdan slikarstvu in poeziji. Piše tudi pesmi. Sedaj pa je prinesel s seboj v Italijo razne slikarske potrebščine, da bo lahko v miru, ki ga bo preživel v južni Italiji in na Siciliji, poslikal nekaj svojih priljubljenih motivov izpod neba z južnim soncem, predvsem pa starin, ki so mu tako pri srcu.

Privatno življenje prof. Heussa je dokaj skromno. Nima oboroženih oddelkov, ne razkošnih palač. Nič zvenketanja z orožjem, nič bučnih ceremonij ali »kulta osebnosti«. Niti ne ljubi formalnosti. Če gre n. pr. kdaj v bonnsko gledališče, poišče sedež v tretji ali četrsti vrsti kot navaden državljan. Res pravo nasprotje vseh nekdanjih in sedanjih »kaiserjev« — pa naj bodo črno ali rdeče pobarvani! In v takem primeru se res lahko govori o pravem ljudskem predstavniku, ki mu ljudstvo ni le puhla fraza ali propagandno in demagoško orodje.

NAŠ TEDEN V CERKVI

1. 12. nedelja, 1. adv.: sv. Edmund, spoz.
2. 12. ponedeljek: sv. Hromacij, škof o-glbjski
3. 12. torek: sv. Frančišek Ksaverij, spoz., apostol Indije in Japonske
4. 12. sredo: sv. Barbara, d. m.; sv. Peter Krizolog
5. 12. četrtek: sv. Saba, opat; sv. Krispin, spozn.
6. 12. petek: sv. Nikolaj (Miklavž), šk.
7. 12. sobota: sv. Ambrozij, šk., c. uč.

*
SV. HROMACIJ je bil oglejski škof, naslednik sv. Valerijana. Bil je od zgodnje mladosti zelo zgledega in krepostnega življenja, zato je bil že mlad določen za duhovniško službo.

IZ SV. EVANGELIJA

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: »Znamenja bodo na soncu in luni in zvezdah in na zemlji bo med narodi stiska in zmeda zaradi šumenja morja in valov. In ljudje bodo koprnili od strahu in pričakovanja tega, kar pride nad ves svet; zakaj nebeške sile se bodo majale. In takrat bodo videli Sina človekovega priti na oblaku z veliko močjo in slavo. Ko se bo pa to začelo goditi, se ozrite krišku in dvignite glave; kaj vaše odrešenje se približuje.« — In povedal jim je priliko: »Poglejte smokvino drevo in vsa drevesa. Kadar začno že sad iz sebe poganjati, veste, da je blizu poletje. Tako tudi vi, kadar boste videli, da se to godi, vedite, da je blizu božje kraljestvo. Resnično, resnično povem vam: Ta rod ne bo prešel, dokler se vse to ne zgodi. Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle.

Navedeni evangelij nas ponovno opozarja na konec sveta, na sodni dan. Ta dan bo najstrašnejši v vsej človeški zgodovini, zlasti za hudobne in grešne ljudi, za tiste, ki ne živijo po sv. veri, ki ne ljubijo Boga z vsem srcem, ki se ne brigajo za čistost in brezgrešnost svojih duš. Takrat bo velika stiska in zmeda po vsej zemlji. Sam Jezus je dejal, da take stiske ni bilo od začetka

Iz življenja Cerkve

ŠOLA ZA LAIKE-KATEHETE

Škof iz Wrocława na Poljskem msgr. Boleslav Kominek je nedavno ustanovil katoliški znanstveni zavod za pripravo laikov in redovnikov na verski pouk. Zavod je določen za višji pouk, tako filozofski, teološki kot socialni. Za rektorja je bil imenovan pater Pavel Latušek.

MALO SEMENISČE V NAZARETU

Patriarh Melhitov iz Aleksandrije msgr. Hakim je odprl v Nazaretu nov nižji seminar. Slovesnosti se je udeležila velika množica, med njimi izraelski minister za vzgojo doktor Avidor, ravnatelj ministrstva za bogoslužje Kahanna in apostolski delegat msgr. Vergani. Novo semenišče je posvečeno nazareškemu svetemu Jožefu. Zgrajeno je bilo s podporo svete stolice, belgijskih in francoskih dobrotnikov. Semenišče lahko sprejme 180 gojencev, po večini bodo to Arabci iz Galileje.

BREZ VERE NI MOGOČA SVOBODA

Od 10. do 24. oktobra se je vršil v Quantico v Virginiji sestanek kaplanov mornarice 14. dežel NATO. Na tem sestanku so preučili najbolj primerna sredstva za okrepitev duhovnih in moralnih vezi med deželami Atlantske zveze. Delo sestanka se je vršilo pod geslom »Brez vere ni mogoča svoboda«. Poleg katoliških kaplanov se je udeležilo sestanka tudi precejšnje število protestantskih kaplanov desetih ločin.

CVETOČE KATOLISKE SOLE V HONGKONGU

47.908 je bilo lansko leto gojencev na katoliških šolah v Hongkongu. Letos se je to število povečalo za 50%. V letošnjem šolskem letu so odprli tri nove katoliške šole. Šole svetega Jude, v novi župniji Nord Point s 1000 gojenci, ki jo vodi pater Liberatore; potem zavod, ki ga vodijo misijonarji iz Maryknolla v župni-

Bil pa je tudi zelo učen. Sv. Hieronim ga hvali kot enega najbolj učenega in najbolj pobožnega med škofi.

Tudi po njegovi zaslugi se arijanska zmeta ni razširila po naših krajih.

Bil je v prijateljskih zvezah s sv. Ambrozijem, milanskim nadškofom, ki je Hromacija posvetil v škofa. Potem s sv. Hieronimom: Hromacij ga je spodbujal, naj pogumno prestavlja sv. pismo iz hebrejščine, po ukazu papeža Damaza. Sv. Hieronim je na Hromacija naslovil nekatere prestave prerokskih knjig. — Bil je tudi prijatelj s sv. Krizostomom, carigradskim patriarhom.

Pravi čas, že spočetka spoznati zmeta je velik dar božji in velika sreča, posebno še za voditelja ljudstva.

sveta in je tudi več ne bo. Ljudje bodo vsi zbegani in prestrašeni zaradi groznih in nepričakovanih dogodkov. Zakaj sonce bo otmnelo in luna ne bo več dajala svoje svetlobe in zvezde bodo padale z neba in nebeške sile se bodo majale. Treznega človeka obide groza in strese mraz, ko bere Jezusove besede. Takrat, pravi sv. pismo, se bo prikazalo znamenje Sina človekovega na nebu in takrat se bodo jokali vsi rodovi na zemlji; videli bodo Sina človekovega priti na oblakih neba, z veliko močjo in slavo. In poslal bo svoje angele ob mogočnem glasu trombe in zbrali bodo njegove izvoljene od štirih vetrov, od vseh strani zemlje.

Evangelij (sam Zveličar osebno) nas svari in sili, da dobro premislimo te prevažne in odločilne resnice: čaka nas neizogibni sodni dan, čaka nas smrt in sodba, t. j. srečanje z Bogom Sodnikom. Od sodbe zavisi naša večnost: ali bomo vekomaj blaženi v nebesih ali pa vekomaj mučeni v peklu. Naravnost blažen je tisti človek, ki resno ne skrbi za zveličanje svoje duše, za svoja ubesa. Največja vseh nesreč je namreč večna kazen v peklu. Varujmo se te kazni in varujmo se grehov! Najboljša priprava na sodni dan je sveto življenje. Pametni in razsodni ljudje bodo brez pomisleka in brez težave sprejeli ta najboljši in najmodrejši nasvet: skrbimo za svetost in posvetimo se! — Večne smrti, reši nas o Jezus!

Šest navodil prijateljem kina, radia in televizije

V našem časopisu smo že poročali o okrožnici Pija XII. o kinu, radiu in televiziji. Danes prinašamo šest praktičnih navodil, ki jih kot katoličani uresničujemo v svojem življenju. Papeške okrožnice niso le želje in lepa pisma skrbnega očeta, ampak vodilo duhovnikom in vernikom v življenju. Vse, kar sledi, ni v glavnem nič novega, le z najvišjega mesta je zopet potrjen nauk, ki ga Cerkev jasno oznanja od začetka kina, radia in televizije. Točna praktična navodila iz papeške okrožnice »Miranda prorsus« so sledeča:

I. Ali so se verniki dolžni poučiti o moralni strani filma, ki ga mislijo gledati? ODGOVOR: Verniki imajo strogo in težko dolžnost, da se pred filmom poučijo in pozanimajo o moralni strani filma, ki si ga mislijo ogledati. V ta namen se dajejo oznanila na cerkvenih vratih po mestih. V ta namen se tiskajo posebne male knjižice »Sosa«, ki jih lahko dobimo v vsaki resni knjižarni. Posebna komisija presoja filme po skupinah za vse (tutti), za odrasle (adulti) in prepovedane (exclusi) ali nevarne (consigliabili).

II. Ali greši poslušalec radia, če poslušata radijsko oddajo, ki more škoditi veri in moralni? ODGOVOR: Gotovo greši in se mora za vsako ceno varovati moralno slabih oddaj. V prvi vrsti mora popolnoma izključiti poslušanje tistih radijskih postaj, ki so v popolni službi brezboštva in materializma. Tu moramo na žalost pripomniti, da je slovenski radio v Trstu oddajal drame in komedije, ki so bile občinstvu škodljive in v mnogih primerih vsaj mladini neprimerne. Radijskemu vodstvu svetujemo, da bi pred igro, ki je na primer dobra

samo za odrasle, to povedali in da bi tako pametni starši obvarovali svoje otroke moralne škode.

III. Ali zadosti nedeljski dolžnosti, kdor poslušata sveto mašo po radiu ali jo spremlja po televiziji? — ODGOVOR: Nedeljski dolžnosti ne zadosti, kdor poslušata sveto mašo po radiu ali jo spremlja po televiziji in sicer zato ne, ker moramo biti pri sveti maši popolnoma navzoči, duhovno in fizično. To velja le za zdrave ljudi. Če pa resni bolniki spremljajo sveto mašo po radiu ali televiziji, s tem tudi ne zadostijo nedeljski dolžnosti, ki je sploh nimajo, a v veri se le utrjujejo in v trpljenju tolažijo. Zato Cerkev oddaja verskih obredov odobrava in podpira.

IV. Ali grešijo starši, ki ne varujejo svojih otrok pred neprimernimi televizijskimi oddajami? — ODGOVOR: Prav gotovo grešijo. Nekateri večerne oddaje po televiziji so primerne samo za odrasle. Teh oddaj otroci ne smejo gledati! Najbolj primerno je, da takih oddaj v družini ne gleda nihče! Kadar gre za duhovno korist otrok, ne sme biti staršem preveč nobena žrtev!

Peto in šesto navodilo zadeva filmske podjetnike in igralce: prepovedano je delati izvijajoče plakate in reklamne slike za film, ki dejansko ni slab. — Filmski igralci ne morejo po svoji vesti nastopati v slabih filmih. Dolžnost katoliških vernih gledalcev je, da obsojajo na vse načine slabe reklamne plakate in slike ter da vztrajno zavračajo oboževanje filmskih »zvezd«, ki nastopajo v slabih filmih.

Katoliške organizacije in dobri verniki naj se skupno z dušnimi pastirji trudijo, da ta jasna navodila pridejo v življenje!

Marija Terezija Demjanovič

Iz Amerike smo vajeni brati in slišati novice o visokih stavbah, velikih strojih, raznih natečajih za najbolj čudne in neverjetne stvari; manj o umetnostnih proizvodih vsake panoge in še najmanj o nadnaravnih, verskih vprašanjih. Zdi se, da med gozdi dimnikov, ropotanjem strojev ter mrzlično naglo drenjanja za materialnimi dobrinami človek sploh nima časa ne priložnosti za kaj višjega in duhovnega. Vendar se to samo zdi, kajti, če pogledamo versko življenje v Ameriki, ki je šele par desetletij staro, bomo videli, da se to vedno lepše in vedno močneje razvija. Vedno večja množina katoliških časopisov, kakor tudi stalno naraščajoče število katoliških šol, nam jasno pričajo o podvigu vselega življenja v Ameriki. Isto nam potrjuje vedno večje število duhovniških in redovniških poklicev. Samo iz vojaškega stanu je po zadnji vojni prišlo nad 5000 duhovnikov, redovnic pa je danes nad 10.000. V državi Ottava se zadnje čase celo na pisemskih znakih lahko bere napis: »Učite se deset božjih zapovedi!«

Letos je iz Amerike prišel lep šopek duhovnega cvetja, zrastlega na industrijskih tleh. Ta nas še posebno zanima, ker nam ga je poklonila naša rojakinja, mlada ameriška Slovenka.

Govori, ki jih je imel duhovni voditelj usmiljenih sester sv. Elizabete v New Jersey med leti 1926-27, so zaradi nove oblike, svežosti, globokih misli in praktičnih prispodob novinkam in sestram zelo ugajali. Dihala je iz njih višja in tesnejša zveza z Bogom, ki je spominjala na velike mistične svetnice, na sv. Terezijo iz Lisieuxa in na sv. Terezijo iz Avile. Bili so ti govori prirojeni prav po ameriškem načinu, kratki in praktični.

Dne 8. maja 1927 je v noviciatu umrla Marija Terezija Demjanovič. Takrat je duhovni voditelj presenečenim redovnicam razodel, da govori, ki jih je imel tista leta, niso bili njegovi, temveč pokojnice jevnih tradicij, zlasti ob praznikih. Tako je mogoče videti ob indijanskih praznikih, ki so pokristjanjeni, slikovite skupine Indijancev v njihovih tradicionalnih oblekah. Najstarejši misijon za Indijance je v Novi Mehiki, kjer so se franciskani na vse načine trudili čisto tudi z žrtvijo lastnega življenja, da so rešili krajevne rodove v času vdora severnih tako zvanih pionirjev, ki so bili protestanti.

Marije Terezije. Ta je namreč vsled velike ponižnosti, da bi se ne zvedelo njeno ime, dala govore duhovnemu voditelju, ki jih je potem bral kot svoje.

Kasneje so bili ti govori zbrani in objavljeni v knjigi z naslovom Greater Perfection (Večja popolnost). Knjiga je izšla l. 1928 ter se naglo razširila po Ameriki in drugod po svetu. Prevcdli so jo tudi na razne jezike. Tako je letos v Milanu izšel prevod tudi v italijanščini in sicer v zbirki »Seguinje«. (Hodi za menoj) z naslovom »Verso la perfezione« (Nasproti popolnosti).

Knjiga je namenjena v prvi vrsti redovnicam, ki žive skupno v samostanih. Nima pa suhoparnega naštevanja redovniških pravil ali raznih pobožnih vaj. Nasprotno! Nekaj svežega, mladostnega veje s teh strani, nekaj živega, nekaj resnično modernega, mogoče rahlo humorističnega. »Pozna se ji humoristična žilica njenega naroda,« piše Igino Giordani v uvodu italijanske izdaje. Predvsem pa iz cele knjige odseva brezmejna ljubezen do Boga in to ljubezen hoče mlada Terezija Demjanovič posredovati tudi drugim. Zato bo ta knjiga koristila vsem, ki se želijo dvigniti nad povprečno mladenost večine kristjanov.

Čudno je, kako je mogla ta mlada redovnica, (rojena 26. marca 1901), ki je v samostanu preživela komaj 4 leta, v tako kratkem času doseči tako zrelost življenja, obvladati bogoslovje, liturgijo, cerkvene pisatelje, posebno asketike, predvsem pa globoko poznavanje človeka, kateremu hoče pokazati pot do popolnosti, do najglobljih virov notranjega življenja.

V šoli je Terezija Demjanovič bila vedno prva. Nato se je nekaj časa posvetila domu. Kasneje pa se je svetu odrekla in vstopila v samostan. Hotela je doseči največjo popolnost na najbolj preprost način: delati vse po božji volji. Popolnost pa je združevanje z Bogom. Zato je večkrat ponavljala globoki izrek sv. Avguština: »Bog je postal človek, da bi človek postal Bog.«

Zanimivo so njene prispodobne in prilike. Pozna se jim, da so zrastle na industrijskih tleh, med stroji in mehaniko. Vse je vzeto iz praktičnega, delovnega življenja. Tako pravi na pr. pri vzgoji volje: »Volja je moč, sila, katero moramo rabiti vedno, proti vsaki oviri. Volja je kakor sopara: vključena pod pritiskom nam koristi v marsičem: goni stroje.

(Nadaljevanje na 3. strani)

VPRAŠUJETE — ODGOVARJAMO

Nadaljujemo z odgovori na vprašanja, ki so bila zastavljena »Kat. glasno« v zvezi s civilnimi in drugoverskimi pogrebi:

1. Neoporečno in priznano pošten, moralni in pravični ljudje zaslužijo nebesa ali ne?

Ker živimo v redu odrešenega človeštva, t. j. v času, ko je Kristus s svojo smrtjo na križu odrešil človeški rod in mu pridobil posvečujočo milost ter ustanovil Cerkev, da nadaljuje njegovo odrešilno delo, se zunaj Cerkve in brez posvečujoče milosti nihče ne more zveličati, pa naj bo naravno še tako neoporečen in pošten.

Ločiti moramo naravno poštenost od krščanske pravičnosti. Naravno pošten je tisti, ki brez vsakega ozira na Boga dela dobro in se ogiblje hudega; krščansko pravičen pa je tisti, ki se zaradi Boga in s pomočjo milosti božje varuje hudega in dela dobro. Naravna poštenost ima pravico do naravne nagrade: do spoštovanja in ugleda med ljudmi, nima pa nobene pravice do nadnaravne nagrade, t. j. do nebes, kajti za nebesa so zaslužna samo tista dobra dela, ki jih storimo v stanu posvečujoče milosti božje. Tudi najboljše dela, ki jih storimo v stanu smrtnega greha, so pred Bogom mrtva, t. j. niso zaslužna za nebesa.

Če torej hočejo priti v nebesa naravno pošteno ljudje, naj postanejo krščansko pravični s tem, da si pridobijo posvečujočo milost: samo tedaj bodo njih dobra dela zadobila nadnaravno vrednost in bodo zaslužna za nebesa.

2. Kako more duhovnik videti v dušo živega ali umrlega človeka, da mu more odpovedati cerkveni pogreb?

Ko govorimo o odpovedi cerkvenega pogreba, govorimo o cerkveni kazni, ki nujno predpostavlja zločin zoper cerkveno zakonodajo. Katoliška Cerkev je javnopravno popolna družba, ki ima svoj poseben družabni ustroj; svoj zakonito določen pravni red, ki podrobno določa ustavo in upravo Cerkve same ter pravice in dolžnosti vseh svojih članov; svoje posebno kazensko pravo, ki določa kazni za zločine in kazniva dejanja.

Kazensko pravo, ki po svojem namenu ščiti pravni in socialni red v Cerkvi, zasleduje, ugotavlja in kaznuje kazniva dejanja, v kolikor so protipravna in za skupnost škodljiva. Kazensko pravo se nanaša na zunanja dejanja, na stvarne kršitve pravega reda, ne pa na notranjo dobrot vernikov, na njihove namene, na njihovo svetost. Kdor koli zagreši kaznivo dejanje, zapade določeni kazni: kdor koli zagreši dejanju, ki ima za kazen prepoved cerkvenega pogreba, bo pač zapadel tej kazni.

Ni torej potrebno, da bi duhovnik ali škof moral »videti« v dušo živega ali umrlega človeka; zadosti je, da se neoporno ugotovi, da je nekdo javno in dejansko zagrešil tako dejanje, pa se mu mora odpovedati cerkveni pogreb.

3. Kaj pa, če duhovnik pogreb odpove iz golega predsodka do umrlega, ali kak duhovnik greši in pred Bogom odgovarja?

Cerkveni zakonik podrobno našteva v kan. 1240, komu se mora odreči cerkveni pogreb. Duhovnik se mora točno držati tega kanona in nima pravice, da bi po lastni glavi, »iz golega predsodka« nekomu odrekel cerkveni pogreb. Če bi to zagrešil, bi grešil in bi odgovarjal pred svojim škofom.

Običajno stvari tako potekajo: ko umrje človek, ki je zapadel pod kan. 1240, duhovnik prepove zvoni ob smrti in sporo, či sorodnikom, da ne bo cerkvenega pogreba. Sorodniki predstavijo primer škofu, ki dokončno odloči. Ker v zadevi dokončno odločuje škof, odpade nevarnost, da bi postali verniki žrtve župnikovih »predsodkov.«

4. Kako to, da je nedavno duhovnik cerkveno pokopal v Predapiju Mussolinija, ki je živel s Petaccijevom, medtem ko se je odrekel verski pogreb slovenskemu človeku, o katerem ni moči reči, da ni živel pošteno in moralno?

Kot ni imel slovenski človek verskega pogreba, tako ga ni imel Mussolini. Znano je, da je bil Mussolini po svoji tragični smrti tajno pokopan in da njegovi posmrtni ostanki niso našli miru, saj so bili celo ugrabljeni, ponovno zaseženi in spet pokopani na neznanem kraju.

Kar se je izvršilo v Predapiju ob vrnitvi Mussolinijevih posmrtnih ostankov, ne moremo označevati za cerkveni pogreb.

Rekli smo že, da Cerkev dovoljuje, da se tudi za tiste, katerim je bil prepovedan verski pogreb, moli, da se zanje opravljajo privatne svete maše. In kdo bo zameril duhovniku, ki ob blagoslovljanju grobov na dan vernih duš, blagoslovi tudi grob, kjer počiva v njem človek, ki ni bil cerkveno pokopan?

Dr. Fr. Jaklič: PO SVETLI POTI

V moralne razvrzanih dobah je vedno spolnost v sredini človekovih zablod. Tako je bilo v dobi propadanja rimskega cesarstva po smrti Avgustovi, tako je bilo v dobi renesanse v drugi polovici 15. in v 16. stoletju. Znamenje duhovne stiske, ki vanjo zaide človeštvo, so njegove seksualne zablode.

Danes bi morali reči, da smo zašli zopet v tako duhovno stisko, zakaj seksualne zablode so velike in vedno večje. Kdo še goji devištvu in kdo še kaj da na zakonsko čistost? V zapadnem svetu se greši v dejanjih zoper čistost in se takorekoč neuradno povečuje seksualno uživanje, kajti uradna družba hoče še vedno veljati za moralno. Na vzhodu, v deželah z ljudskimi demokracijami in materialističnim svetovnim nazorom na gledajo na vprašanje spolnosti z nekoliko drugačnimi očmi. Tam pravijo, da si človek sme dovoliti to, kar je po pameti. Mladina in odrasel človek naj le uživa, toda po pameti, saj kakih moralnih zakonov ni. So le oni predpisi, ki ti jih narekuje zdravje in tvoja pamet. Zato se tam vsa moralna vzgoja omeji na to, da poudarjajo mladini, naj ne uživa ta-

ko, da bi si zdravje kvarila, zakonskim pa, naj po zdravem razumu skrbe za zdrav in nikakor ne številni zarod. V ta namen jim povsod priporočajo vsemočega sredstva kontracepcije, to je sredstva za omejevanje rojstev.

Tako žive oni, ki so izven območja krščanske morale dejansko ali tudi teoretično. Nasproti njim pa stoji Cerkev z božjimi zapovedmi. Ta oznanja, da se morala ni prav nič spremenila od Mojzesovih, oziroma od Adamovih časov dalje. Da je čista božja zapoved ohranila vso svojo veljavo in da je zato človek dolžan povsem čisto živeti pred zakonom, v zakonu pa čuvati zakonsko čistost, ki prepoveduje vsako prostovoljno dejanje zoper namene zakona. Papeža Pij XI. in Pij XII. sta se ob vprašanju spolnega življenja večkrat ustavila zato, da sta znova poudarila, kakšne so zahteve božje v tem oziru tudi do sodobnega človeka.

Je pa problem čistosti težak problem in čisto življenje vedno nekaj težkega, bodisi pred zakonom kakor v zakonu. Zato pa poleg papežev tudi vzgojitelji v Cerkvii čutijo dolžnost, da o tem vprašanju večkrat govorijo in poučujejo ljudi, posebno mladino. Toda samo ustni pouk je premalo. Besede izvenjajo in se pozabijo. Zato so nam potrebne knjige, ki o tem težkem in mučnem vprašanju govorijo mlademu človeku s potrebno jasnostjo in obenem tudi prepričevalno. Saj problem čistega življenja ni toliko problem razuma kolikor volje. Zato potrebujemo knjige, ki govorijo o čistosti s prepričevalnostjo.

Tega vprašanja o čistosti se je med nami Slovenci lotil nekdanji ljubljanski in goriški katehet dr. Jaklič, ki je pred vojno leta 1937 izdal knjigo Svetla pot. Marsikdo izmed nas starejših je to knjigo bral. Za tiste čase je bila Svetla pot zelo sodobna in moderno napisana. Pisatelj pa je med-

tem dalje študiral ta problem. Dobil nove izkušnje, bral nove knjige. Na podlagi vsega tega novega gradiva je oskrbel drugo izdajo svoje knjige. Pri tem pa je prvotno delo močno spremenil in dopolnil. Nekatera poglavja je preuredil in razširil, druga je kar nanovo predelal. Tako smo dobili pravzaprav novo knjigo, ki ji zato gre tudi nov naslov: Po svetli poti. Knjigo je izdalo Slovensko dušno pastirstvo v Buenos Airesu lansko leto na lepem svetlem papirju ter v zelo okusnem tisku. Zato vzame človek knjigo še rajši v roke.

Kot smo v uvodu omenili, je vprašanje čistosti danes težje in bolj zamotano, kot je bilo kdaj prej. Ne samo mihi in zgledi iz sodobnega življenja so tako sovražni čistemu človeku, temveč tudi teoretično danes vsesplošno zanikajo, da je potrebno čisto živeti; drugi pa trde, da je čistost sploh nemogoča. Zato je res nujno, da mi katoličani ne izgubimo pravih pojmov in da zlasti našo mladino pravilno vzgajamo za čiste ideale, kakor jih pozna krščanstvo. Treba je mladega človeka, ko dorašča, pravilno poučiti in mu pokazati pot skozi čisto mladost v pošten zakon. Dočim ga vsa okolica vleče navzdol in mu prikazuje spolnost kot neko nepremagljivo in magično silo, mu moramo vlti vero, da to ni nepremagljiva strast in da jo je dolžan brzdati in čuvati za velike namene, za katere jo je Bog dal človeku. Dalje potrebuje moralne moči, da v tem boju uspe. In to mu more nuditi le katoliška vera s sv. zakramenti.

Tako govoriti sodobni slovenski mladini, za te ideale jo pridobiti in navduševati, je namen knjige dr. Franca Jakliča. Zato mislimo, da ne sme biti vzgojitelja, ki bi te knjige, ki je za sedaj edina v slovenskem jeziku, ne imel. Ne samo to. Poskrbimo, da bo čimveč mladih ljudi to knjigo bralo in se iz nje naučilo hoditi po svetli poti svete čistosti.

Knjiga se lahko naroči tudi na uredništvu KG v Gorici.

H. K.

Marija Terezija Demjanovič

(Nadaljevanje s 1. strani)

vozi vlake, brez pritiska se razblini v nič. Zato je potrebno, da svojo voljo držimo stalno pod pritiskom proti grehu in slabim navadam, sicer nam izpuhti brez vsake koristi.

Ob drugi priliki pravi: »Osebe, katerim se mali, odpustljivi grehi zdijo brez vsake važnosti, kopičijo tone goriva za počasen ogenj v vseh.«

Največ piše o zakramentih sv. krsta, spovedi, o sv. obhajilu, sv. maši in molitvi, kajti ta sredstva so za naše posvečenije poglavitna. Posebno veliko prostora posveča molitvi, kajti zelo malo je ljudi, ki bi znali moliti, to se pravi, pravilno moliti.

Poglejmo nekoliko nekatere njene misli: »Za onega, ki hoče premagati samega sebe, lastni jaz, zadostuje eno samo pravilo: Delati vse, kar je naši naravi najbolj zoprno.«

»Ljubezen je sad ponižnosti. Brez ponižnosti ni ljubezni. Ošabnež ne ljubi ne Boga in ne bližnjega, ampak le samega sebe. Samoljublje ni ne ljubezen, ne čednost, ampak sebičnost v največji meri. Samo oni, ki je ponižen, je zmogel močne, zveste, nadnaravne ljubezni, katere nas je učil Kristus z besedo in z dejanjem.«

Marsikdo začne in hodi po poti popolnosti, dokler gre vse gladko po njegovi lastni volji; pri prvi zapreki pa mu upade pogum. Namesto da bi s podvojeno silo začel znova, omaga in opusti se to, kar si je bil s težavo priboril. Videl sem enkrat neke v spodnji Italiji, da je v cerkvi med sv. mašo na velikem oltarju ugasnila ena izmed sveč. Kó je cerkvenik to zapazil, je ugaslo svečo začel znova prižigati. Ker se mu to po dolgih poskusih ni posrečilo, je namesto da bi svečo snel s svečnika in pogledal za vzrok, šel na drugo stran in tam ugasnil še eno svečo. Tako je po njegovem mnenju stvar bila v redu, ravnošče izenačeno.

Dosti oseb je podobnih temu cerkveniku, zato jim bo koristilo branje te knjige, posebno pa navodila za omahujoče in premalo pogumne potnike na poti popolnosti.

Rafaël Lestán

Pismo iz Nemčije

Pa tudi v normalnem stanju vidi in v marsikaj, posebno o prisotnih, ki jo vedno nadlegujejo, da bi jim svetovala v raznih okoliščinah življenja. Za posvetne stvari se ne briga rada, čeprav v posameznih slučajih svetuje ljudem. Zgodi se tudi, da včasih zavpije: »Ne morem več vzdržati v tem prostoru; tu je človek obtežen s smrtnim grehom.« Da bi ne spravili koga v neprijeten položaj, navadno ob taki priliki zapustijo vsi prisotni sobo in se porazgubijo.

Iz najbolj oddaljenih krajev sveta prihajajo obiskovalci vsake vrste; eni iz radovednosti, drugi da se osebno prepričajo o tem nerazumljivem »primeru«. Dosti jih je iz cerkvenih krogov, tudi kardinali, škofje in duhovniki, ki pridejo opazovat to svojevrstno osebo. Tudi zdravnikov je dosti in znanstvenikov vsake vrste. Večkrat se zgodi, da se kdo spreobrne od protestantizma h katoličanstvu, potem ko je videl in slišal Terezijo Neumann. Marsikateremu odkrije najbolj skrivne stvari,

da odhaja ves vznemirjen, ker ne more razumeti kako ve ona take skrivne stvari, kako mu vidi v sree in dušo.

To je za zopet čudno, da vse tisto, kar je povedala in razodela ljudem v bešečem stanju, ne v zamaknenosti, takoj popolnoma pozabi.

Je pa nekaj drugega vzrok, da je Terezija Neumann tako poznana po svetu, namreč njen dolgotrajen popolu post. Ne uživa nobene hrane ne pijače, niti vode že 30 let. Razen vsakdanjega sv. obhajila popolnoma nič že od konca leta 1926.

Zenska, ki je dosegla najvišji rekord v postu, od vseh narodov in časov, pravijo.

Bili so in so še umetniki lakote (ne lačni umetniki, ker teh je dosti), ki so vzdržali krajšo ali daljšo dobo brez hrane; posebno v Indiji se gojijo taka umetnost, niso pa živeli brez vode, ker je voda bolj potrebna od hrane; zato človek umrje prej od žeje kakor od lakote. Tudi o nekaterih svetnikih čitamo, da so živeli brez hrane, n. pr. sv. Katarina Emmerich 12 let, sv. Lidvina 20 let, Nikolaj Flue (Bruder Klaus) 19 let itd. Vendar nimamo gotovih dokazov o nadzorstvu posta v tistih dobah. Ta je pa primer, ki traja čez 30 let pred našimi očmi, katerega so preštudirala in ga

PEVSKI KONCERT V GORICI

Nastopi pevskega zbora »Lojze Bratuž« v Gorici so vedno pomenljiv kulturni dogodek za celo Goriško. Pravim za celo Goriško, ker priključijo ljubitelje lepe pesmi ne samo iz mesta nego tudi iz vseh goriških vasi do Doberdoba in Jamelj. Ljudje se pač zavedajo, da lepa pesem velja, da jo greš poslušati tudi daleč. Z nedeljskim koncertom je bilo prav tako. V soboto in zlasti še v nedeljo si videl v dvorani Brezmadežne ljudi res iz vse Goriške, tudi take, ki jih sicer ni na običajne prireditve v tej dvorani. Vsaj to je lepo od takih, da ozeleni njih ljubezen do slovenske kulture vsaj ob takih priložnostih. Ponavljam »ljubezen do slovenske kulture«, saj so pesmi na sporedu tega zbora vedno pristno slovenske in pa vedno na visoki stopnji glasbenega izvajanja. Če se moramo pritoževati nad nekaterimi drugimi slovenskimi kulturnimi ustanovami pri nas, da slovenske kulture skoro ne poznajo, ker izvajajo v ogromni večini le tuja dela, tuja ne samo zaradi tujih avtorjev, temveč tuja tudi po miselnosti in življenju, moramo o pevskem zboru »Lojze Bratuž« z veseljem ugotoviti, da je vedno zvest programu, ki ga ima Slov. kat. prosvetno društvo v Gorici, namreč pri članih in pri slovenskem občinstvu na Goriškem vzbuja ti veselje in ljubezen do domače besede in kulture. Prosvetno društvo je zato lah-

ko ponosno, da ima tak zbor, ki v toliki meri pomaga izpolnjevati njegove društvene namene.

Nedeljski pevski koncert je imel to značilnost, da je bilo besedilo vseh pesmi Gregorčičevo in da so bili vsi komponisti sami Slovenci od staroste Aljaža do modernejšega Juvance. Dirigent prof. M. Filej je program razdelil v tri dele:

V prvem delu je bilo zbranih šest pesmi: O. Dev. Njega ni, za zbor in sopran solo; J. Aljaž. Oj zbogom, ti planinski svet, za zbor in bariton solo; F. Juvance, Zgubljeni cvet; Vodopivec, Prstan, za zbor in sopran ter bariton solo; E. Adamič, Prekomorska pošta, ter končno A. Nedveda, Nazaj v planinski raj. V tem in naslednjih delih je oskrbela povezava Ljubka Šorlijeva. Solo so peli: Silva Reja, Venceslav Gorjan in Mira Brajnikova.

V drugem delu smo slišali dve solo točki: St. Premrla Znamenje je zapel baritonist Venceslav Gorjan, A. Nedveda Pogled v nedolžno oko pa Mira Brajnikova.

Končno je prišel tretji del, ki smo ga vsi najbolj pričakovali, Sattnerjeva kantata Jefejeva prisega, za zbor in sopran ter bariton solo s spremljavo klavirja.

Ze prvi in drugi del sta povsem zadovoljila, še bolj pa je Jefejeva prisega žela polno priznanje in pohvalo vseh. Nekateri odlomki, posebno oni me-

še vedno opazujejo razni zdravniki, ne da bi znali najti razloge po naravni zdravniški vedi, ki uči, da noheno živo bitje ne more živeti dalj časa brez hrane, posebno ne brez vode, ki je neobhodno potrebna našemu telesu, saj je sestavljeno 2/3 iz vode.

Na željo škofijskega ordinariata se je podvržla tudi strogemu nadzorstvu. Noč in dan sta pazili dve osebi, da bi kaj ne vze-la skrivaj, ker so mnogi ugovarjali, da je sleparka, ki vodi ljudi za nos. Še vodo za umivanje ust so pred rabo in potem prav natančno zmerili in stehali, da bi ne ušlo po grlu. Seveda niso nič našli in so morali zdravniki priznati, da je to nov nerazumljiv primer.

Čeprav so zdravniki in drugi vse to priznali, je še dosti ljudi, ki govorijo in pišejo o slepariji.

Kje bi pa mogla trajati sleparija 30 let in komu v korist? Cerkvemim krogom je to bolj v nadlego, ker daje povod nasprotnikom za razno neumno besedičenje. V vasi ni hotelirjev, ne tujkega prometa, ki bi imel korist od številnih obiskovalcev. Ni stojnice s spomini ali slikami, njena družina je revna. Kdor gre po vasi, ne najde popolnoma nič, kar bi vabilo ljudi, ki

šanege zbora »Rešitelj Jefe naj živie in pa naslednji »Glej mladenek cveten zbor...«, ki ga je izvajal ženski zbor, sta segla tako globoko v srce, kot le malokatera druga pesem. To sta dva najlepša odlomka celega koncerta.

Na klavirju je kantato in še nekatere druge pesmi spremljala Lojzka Bratuževa, mojstrsko kot vedno.

Ni moj namen podati tu strokovno kritiko o koncertu. Vendar hočem povedati,

† Piščančevi materi v spomin

Nekatere osebe bi ne smele nikoli umreti. Med temi so naše dobre matere, ki jim včasih Bog da dolgo življenje, a še vedno prekratko zanje, ki bi imele še toliko narediti, in še bolj za one, ki ostanejo, kajti nikogar ni, ki bi njih mesto zavezal.

Taka oseba je bila gotovo pokojna Ivana Piščane, rojena Pipan, ki smo jo pokopali pretekli petek na goriškem mestnem pokopališču. Na Gorenjskem ji je tekla zibelka, saj se je rodila v Škofji Loki pred 83 leti. Še mlada je prišla za gospodinjico k bratu Valentinu Pipanu, župniku v Renčah. Ni mislila, da bo kdaj šla kam drugam. Toda nekega dne je potrkal na farovška vrata v Renčah Rafael Piščane, mlad poštni uradnik iz Trsta, ki je ostal vdovec z majhno deklico. Kdo naj skrbi za otroka? Zasmilil se je mladi Ivani žalostni mož in njegov otrok. Zato je bolj iz usmiljenja kot zaradi drugega stopila v zakonsko zvezo in odšla v Trst, v hišico na bregu v Barkovljah. Tu je živela Piščančeva družinica in se pomnožila z novimi otroki, tremi hčerami in enim sinom. Mirno so ji tekla leta do prve svetovne vojne. Otroci so rasli, obiskovali slovensko šolo pri sv. Jakobu ter se vsak dan vozili s tramvajem preko celega Trsta ali pa hodili, če ni bilo grošev za tramvaj. Toda mati in oče sta tako hotela; otroci naj bodo to, kar so starši, in zato naj se vzgojijo v slovenski šoli, čeprav je to zahtevalo od otrok truda in od staršev žrtve. Mati Piščančeva je tako v dejanju pokazala svojo slovensko zavest pri vzgoji svojih otrok in temu je ostala zvesta vse življenje. Koliko je morala pozneje z družino zaradi tega pretrpeti! Po vojni, ko je prišla Italija v Trst, so se razmere za mnoge domačine temeljito spremenile. Fašizem je kmalu začel preganjati vse, ki se mu niso hoteli ukloniti. Tudi družina Piščančeva je morala zaradi tega v tujino v Pizo. Nesreče so povzročile, da so morali prodati tudi dragi domček v bregu, ki so ga tako vzljubili. To-

kar sem slišal od osebe z onstran meje, ki je koncertu prisostvovala: »Si nisem mislil, da imate pri vas tako popolu zbor. Še eno uro bi ga poslušala.«

Ta sodba naj velja za vse, kar smo na nedeljskem koncertu slišali. Gotovo so bile tudi kake manjše pomanjkljivosti, ali te izginejo spričo celotne dovršenosti, ki jo je zbor pokazal. Zato bi si ga želeli slišati še kdaj, morda z istim sporedom, saj lepo pesem človek vdrugič še bolj uživa kot prvič.

da vse je gospa Ivana prenesla; vsem je dajala poguma, posebno možu, ki ga je takrat najbolj potreboval.

V Pisi je dom Piščančevih ostal ves čas dom slovenskih ljudi, kamor so se radi zatekali tudi drugi, da so slišali slovensko besedo in dobili pri materi Ivani novega poguma. Vendar v tujem mestu niso mogli ostati za zmeraj. Preveč jih je klicala Primorska, preveč je mati Ivana hrepenela po svojih domačih krajih. Zato so izrabili priliko, ko je oče stopil v pokoj, in se vrnil domov. Toda ne več v Trst. Prehudo bi bilo gledati dan na dan hišico v bregu, ki so jo izgubili zaradi tujih ljudi. Naselili so se v Gorici in tu ostali.

Kakor prej v Trstu in v Pisi, tako so sedaj v Gorici živeli za svoje ljudstvo in za svojega Boga. Mati Piščančeva ni poznala drugega. Cerkev in pa njena družina sta ji bili vse. Drugod bi jo zaman iskal.

Toda ravno v Gorici jo je doletela najhujša bol njenega dolgega življenja. Potem ko je Bogu darovala sina edinca, ki je postal duhovnik, so hudobni ljudje na smrt ranili njeno srce, ko so ji njenega ljubljenege Ladota usmrtili ob svečnicu leta 1944. Vsi, ki smo od blizu poznali to mater, moremo pričati, da ni sovražila nikogar, tudi morilcev svojega sina ne. Vendar ji je ta smrt ostala kot kamen v srcu, a ne toliko, ker je izgubila sina, temveč predvsem zato, ker so isti hudobni ljudje hoteli umazati njegovo dobro ime. To jo je bolelo bolj kakor sama smrt sinova.

Verna, kot more biti le slovenska žena, je imela brata duhovnika, je bila mati duhovnika, in njen svak je tudi duhovnik. Kaj čuda zato, če je Bogu darovala še hčerko, ki je odšla v samostan k sestram božje Previdnosti? Tolikokrat se zgledujemo ob lepih zgledih drugih, svojih pa ne vidimo. Tu imamo tako zgledno krščansko ženo, da nam bo v čast tudi na sodni dan.

Škofja Loka je rojstni kraj raznih umetnikov. Brata Subica sta bila tam blizu rojena. Tudi pokojna Ivana Piščančeva je bila umetniško nadarjena. Njene vezene in zlasti njeni velikonočni pirhi so prava domača umetnost. Po materi so svoje umetniške darove podedovali njeni otroci: Lado pesnik, Zora pisateljica, Marta glasbenica. Toda saj pri taki materi tudi ni moglo biti drugače, ko je pa izžarevala okrog sebe ljubezen do vsega lepega in plemenitega.

Poslej je Piščančeva mama počivala na goriškem pokopališču ob svojem možu. Toda njena podoba bo ostala med nami živa. Čuvali jo bodo vsi, ki smo blago pokojnico poznali, a še trajneje bo živela v povesti hčere Zore »Dom v tujini«. Vsi, ki boste letos to mohorjevo povest brali, vedite, da je v njej upodobljena tudi mati Ivana Piščane in njeno trpljenje v tujini. (r+r)

polnoma brez vsake hrane in brez vode, edini pojav v novejši dokazani zgodovini.

Važnejša je pa druga, notranja ali verska stran njenega življenja, ki ostaja skrita za široo javnost, ki jo pozna ona sama in domači župnik, njen duhovni voditelj. On vodi tudi zapisnik o vsem, kar se zgodi, zato se bodo te stvari zvedele komaj po njeni smrti. Koliko grešnikov se po njenem posredovanju, molitvi in trpljenju vrne na pravo pot! Nekega dne je rekla očetu: »Kmalu pride po cesti človek s spsom, povabi ga noter k meni.« Res je čez nekaj časa oče zagledal nekoga, ki je hotel po cesti mimo in ga povabil, naj vstopi. Ko je prišel noter, je prosila vse navzoče, naj se odstranijo, kar so takoj storili. Pozneje je prišel tisti mož ven s solznimi očmi in šel takoj v cerkev k spovedi. Čez teden dni je prišlo pismo matere tega moža; v pismu se mati zahvaljuje za sinovo spreobrnitev. — Mati ga je prej večkrat nagovarjala, naj gre v Kommerseuth k Tereziji. Končno se je vdal in šel; namenjen je bil iti samo tam mimo; pa je ona »videla« in vedela že vnaprej, zato je naročila očetu, da ga pokliče. Takih slučajev je dosti. (Nadaljevanje)

Sv. Miklavž

Društvo sv. Vincencija v Gorici prosi tudi letos vse ljubitelje mladine, da bi pomagali obdariti revne otroke za bližnji praznik sv. Miklavža. Darove izročite poverjenikom društva ali pa našim duhovnikom.

Nova doktorica

V soboto 23. novembra je z odličnim uspehom promovirala v Rimu na literarni fakulteti gđ. Marija Kacinova, profesorica na slovenskih srednjih šolah v Trstu. Za diplomsko delo je napisala študijo: Žiga Zois in italijanska kultura. Tezo je napisala pod vodstvom prof. Maverja.

Novi doktorici tudi naše iskrene čestitke.

Novosti v obmejnem prometu

S prvim decembrom bodo stopili v veljavo novi predpisi za obmejni promet. Lastniki propustnic bodo lahko ostali na sosednjem sodročju 72 ur, to je tri dni in dve noči. Po sklepkih zasedanja jugoslovansko-italijanske mešane komisije so že otvorili nove obmejne prehode druge kategorije in sicer v Jamljah, Mirnu, Mirniku in Jenkovem. Ti prehodi bodo služili tudi za motorna vozila.

Natečaj za izložbe

Goriški ENAL in Zveza trgovcev je za dneve semnja sv. Andreja in sicer 30. novembra do 2. decembra razpisala natečaj za najboljšo okrasitev trgovinskih izložb. Nagrade sestavljajo tri zlate značke z diplomom, ki bodo razdeljene med kategorije trgovcev s konfekcijo, trgovine z jestvinami in ostalih predmetov.

Nova javna dela

Na zadnji seji goriškega občinskega odbora so med drugim razpravljali tudi o raznih javnih delih. Sklenili so, da bodo v ulicah Virgilio, Oriani, Ciconi in Luzato namestili cestne električne svetilke z neonsko razsvetljavo. Občina bo za to izdala poldrugi milijon lir.

Na seji pokrajinskega odbora so odobrili začasni načrt dvorane, ki naj bi služila za sedež seje pokrajinskega sveta. Izdelavo podrobnega načrta so poverili tehničnemu uradu.

Občinska gradbena komisija je na svojem zadnjem zasedanju tudi odobrila več-

je število gradbenih načrtov v Gorici in v Standrežu. V Gorici bodo med drugimi zvišali palačo »Esso« na Travniku še za eno nadstropje, v Standrežu pa nameravajo zgraditi 12 poslopj za industrijsko rezo kokoši.

Sovodnje

OBCINSKA SEJA

Prav lepo število točk je bilo na programu občinskega sveta pretekli petek 22. nov; z nekoliko dobre volje od strani vseh odbornikov, tako večine kakor manjšine, so bile vse točke pretresene in rešene, povprečno ugodno. Med drugim se je odobrila nagrada cerkvenikom in organistom v naši občini, dalje popravilo vodnjakov v Rupi in Peči, preskrba prostorov za matersko posvetovalnico v Sovodnjah, določitev trošarine itd. Odobril se je tudi proračun za leto 1958, ki predvideva 20 milijonov lir izdatkov in 13 milijonov lir dohodkov. Primanjkljaj, ki je neizbežen, se bo moral kriti ali s posojilom ali z državno podporo.

RAJBELJ

GOSPODAR GROZI

Stavko smo sedaj tako organizirali, da delamo vsak dan po 4 ure namesto osem. In še to tako, da ne delajo vse izmene hkratu, temveč eni prej drugi pozneje. Delo v rudniku je na ta način praktično paralizirano.

Naši gospodarji so pa hoteli zlomiti naš odpor tako, da so preteklo soboto dali za prejeti rudnik. Ko je prišla zjutraj ob 5h prva izmena na delo, je našla rudnik zastražen in orožniki so odganjali delavce, češ da je rudnik zaprt. Toda notranja komisija je početje gospodarjev pravočasno zapazila in telefonično opozorila poslance Driussija v Vidmu o nakanah rajbelskih gospodarjev. Ta je potem interveniral še isto noč na razna pristojna mesta v državi in Rimu, tako da je ob 7h zjutraj že prišel ukaz, da morajo rudnik znova odpreti.

Tudi ta nova nakana brezvestnih kapitalistov se je torej izjalovila zaradi delavske složnosti. Tako se bodo še nadaljnje. Delavstvo je bilo do sedaj vedno povsem mirno. Tako je prav!

Rudar

zaških arzenalov, železarn in drugih obratov. Na ta način skušajo tržaški delavci priti do svojih pravic, katere jim delodajalci že toliko časa kratijo. Želimo jim, da bi v svojih pravičnih zahtevah uspeli.

Profesor Fadda zapustil Trst

Po petih letih bivanja v Trstu kot glavni vodja Vzgojnega urada Zavezniške vojaške uprave in pozneje kot ravnatelj komisariata za ljudsko vzgojo, je profesor Fadda te dni zapustil naše mesto in prevzel drugo službo na istem področju. Tržaškim Slovincem ne bo ostal v lepem spominu, a mu kljub temu ob slovesu želimo, da bi bilo na novem mestu njegovo delo uspešnejše.

SLOVENSKI ODER

PRIREDI

V NEDELJO 1. DEC. OB 18. URI
DRAMO V TRESH DEJANJH

Kraljevi Šhrlat

V ŽUPNIJSKI DVORANI
V D O L I N I
PRIDITE!

Kdaj bo odprt otroški vrtec v Mačkovljah in Ricmanjih?

Čudne so naše oblasti, kadar je treba Slovincem kaj dati. Kar ne moremo razumeti, s kako vneto odpirajo in vzdržujejo šibke razrede italijanskih šol po podeželju, za 26 otrok v Mačkovljah pa ne morejo najti sredstev, da bi jim odprli tako potreben otroški vrtec. V Mačkovljah se doslej za otroški vrtec ni napravilo prav ničesar. Prošnja na občini v Dolini je kar zaspala, pripravljenih je samo 26 otrok in jezni starši, ki čakajo, kdaj bodo njihovim otrokom odprli vrtec.

Nič na boljšem ni v Ricmanjih. Pred tremi leti so odprli italijansko šolo v vasi, za najmanjše pa se ne zmenijo in morajo hoditi v oddaljeni Domjo. Danes je po hudih protestih in tožbah sicer v Ricmanjih postavljen nov otroški vrtec, a opreme ni od nikoder. Ne moremo razumeti, da ni najti sredstev za opremo ene sobe. Če pa starši protestirajo malo bolj glasno, pa je hitro vse pokoncu od policije do šolskih oblasti. Ali moramo Slovenci res vedno samo čakati, saj če se pogledamo v zrcalo smo bolj beli kot marsikak obraz, katerega lasje se svetijo pod težo brilantne.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

ŠKOF DR. MAKSIMILIJAN DRŽEČNIK - SREBRNOMAŠNIK

Na praznik Vseh svetnikov je obhajal svojo srebrno mašo prevz. g. dr. Maksimilijan Držečnik, škof lavantinski in naslednik na Slomškovem sedežu v Mariboru. Slavljenec se je rodil v kremeniti krščanski družini v Ribnici na Pohorju. Tudi njegov starejši brat Jože je nameraval postati duhovnik, pa ga je kot bogoslovca pobrala nenadna smrt, ko se je v brodu vračal preko Drave z nove maše nekega svojega prijatelja. Mlajši brat Maksimilijan je po opravljeni gimnaziji v Mariboru leta 1924 vstopil v bogoslovje. Na Vse svete pred 25 leti ga je tedanji lavantinski škof pokojni Andrej Karlin posvetil v duhovnika. Že kot bogoslovca ga je bil škof Karlin poslal v Rim, kjer je bil

gogonec zavoda »Germanicum«. Po posvetitvi se je znova vrnil v Rim in dosegel doktorsko čast. Nato je bil profesor v mariborskem bogoslovju. Med vojno so ga Nemci zaprli v koncentracijsko taborišče, kasneje pa je bil izgnan na Hrvaško. Po koncu vojne se je vrnil domov, a je moral kmalu v Ljubljano, kjer je v ondodnem bogoslovju bil predstojnik lavantinskih bogoslovcev. Toda že po enem šolskem letu se je vrnil v Maribor — kot pomožni škof, da pomaga pastirovati ostarelemu in bolehnemu škofu dr. Ivanu Jožefu Tomažiču, ki je pod nemško zasedbo tudi moral mnogo hudega pretrpeti. Ko je čez nekaj let škof Tomažič umrl, je prevzel dr. Držečnik njegovo težko službo. Neustrašeni borec za pravice Kristusovih duš v težkih časih proučardno vodi Slomškovo škofijo in prav ta jubilej je pokazal, kako priljubljen je sedanji lavantinski škof med svojimi verniki. Njegovo geslo je: »Bog z vami in njegova Mati!«

POROKA

V soboto 16. nov. 1957 sta se poročila v slov. cerkvi sv. Cirila v New Yorku g. Pezdire dr. Bogomir, po rodu iz Ljubljane, in gđ. Saksida Mirjam. Poročil ju je naš rojak, č. g. Čuk dr. Alfonz.

Mlademu paru želimo mnogo božjega blagoslova in zadovoljstva na skupni življenjski poti.

SMRT DOBRE MATERE

Iz Dornberka smo zvedeli, da je tamkaj v Bogu preminula g. Stefanija Harej roj. Vidmar. Pogreb se je vršil v nedeljo ob izredno veliki udeležbi vaščanov. Bila je skromna, a si je znala pridobiti priljubljenost s svojo darežljivostjo in zlasti s požrtvovalnostjo do bolnikov, za katere je vedno imela primerne tolažilne besede. Hčerki redovnici in sinu dr. Zorku Hareju naše globoko sožalje.

ZVEZA MED ČRNIM IN BALTSKIM MORJEM

Verjetno bodo v kratkem dokončana dela raznih vodnih kanalov, ki bodo preko ruskega ozemlja povezovali Črno in Baltsko morje. Kadar se bo to zgodilo, bodo ladje določene tonaže lahko prehajale iz Črnega v Baltsko morje in obratno, kar bo prinašalo velike gospodarske ugodnosti.

AVTOMOBILI NA PARNI POGON

Veliko pozornost med avtomobilisti je vzbudila novica, da so v Ameriki v Detroitu preiskusili avto na parni pogon. Poročilo pravi, da je poskus dobro uspel. Glavne prednosti novega avtomobila naj bi bile v tem, da teče zelo tiho in da stane motor mnogo manj (ca. 150.000 lir) kot pa bencinski (350.000). Strokovnjaki še

pripominjajo, da bi bilo sofiniranje avtomobila na parni pogon mnogo bolj enostavno.

Koliko je na vsem tem resnice, bomo videli v bodočnosti, ker doslej še niso dali v javnost tehnične sestave novega motorja.

OBVESTILA

PREDSTOJNISTVO Solskih sester v Trstu ul. Delle Doccie 36 sporoča vsem dekletom, ki se žele udeležiti Gospodinjskega tečaja, da bo v nedeljo 1. dec. v zavodu sestanek za dekleta. Dne 10. dec. pa bo začetek tečaja.

DRUZINA V GORICI išče pridno, zdravo dekle, večšo tudi kuhanja, kot hišno pomočnico. Naslov na upravi lista.

DAROVI ZA SLOV. SIROTIŠČE: Steverjan: V denarju 3.300 lir; 780 kg krompirja, 185 kg koruze v štoržih, 30 kg sadja, 3 kg pšenične moke, 3 kg fižola, 2 kg pašte, 8 kg slanice in masti. — **Sovodnje:** V denarju: 7.600 lir, 380 kg krompirja, 90 kg koruze v štoržih, 5 kg pšenične moke, 3 kg koruzne moke, 3 kg fižola. — **Gospa Kati Kerčevan** namesto cvetja na grob pok. gospe Piščane 1000; **Pevski zbor Mar. družbe** v Gorici ob smrti gospe Piščane 3000; **K. B.** v počastitev spomina pok. g. Ludovika Brešana 10.000; gđ. Gabrijela Mikluš 3000; gđ. Pavla Hvala namesto cvetja na grob gospe Piščane 2000; gđ. Milka Goričan, New York, daruje v počastitev spomina g. mag. Jožeta Zabkarja pok. g. Ludovika Brešana 10.000; gđ. Gabrijela Mikluš 3000; gđ. Pavla Hvala namesto cvetja na grob gospe Piščane 2000; gđ. Milka Goričan, New York, daruje v počastitev spomina g. mag. Jožeta Zabkarja pok. g. Ludovika Brešana 10.000; gđ. Gabrijela Mikluš 3000; gđ. Pavla Hvala namesto cvetja na grob pok. gđ. Lapanja Elizabete, daruje Olga Balli 1000 lir.

Vsem velikodušnim dobrotnikom naj drži Bog tisočero poplača s svojim blagoslovom; blagim pokojnim pa naj dodeli večni mir in obilno plačilo v nebesih.

ZA KATOLISKI TISK: N. N. Svica 500; Margaret Pintar, USA, 2 dolarja; namesto cvetja na grob pokojne gospe Ivane Piščane daruje N. N. 1000; gospa Ferigo iz Standreža 400; N. N. Podgora 50; N. N. Podgora 200 lir.

Bog povrni!

ZA ALOJZIJEVIŠČE: Namesto cvetja na grob pokojne gospe Ivane Piščane daruje gđ. Močnikova iz Gorice 1000; v spomin blage gospe Ivane Piščane daruje Vrančič Hermina 1000 in M. B. 1000; v spomin + g. mag. Josipa Zabkarja daruje gđ. Milka Goričan, New York, 5 dolarjev.

Bog povrni!

O G L A S I

Za vsak mm višine v širini enega stolpea: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZAHVALA

Dne 20. novembra je previdna s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala naša ljuba mama

Ivana Piščanc

Vsem, ki so nam v teh bridkih dneh bili blizu, izrekamo najtoplejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo prečastitemu g. dr. Kazimiru Humarju, ki je našo mamo tako lepo pripravil za njeno zadnjo pot in ji tudi med dolgo boleznijo prinašal sv. obhajilo; g. dr. Karlu Rutarju za njegovo požrtvovalnost, Slov. kat. prosvetnemu društvu za tolažljivo petje pri sveti maši, darovalcem cvetja in vencev, ter vsem, ki so z nami sočustvovali ob teh težkih urah. Bog naj bo vsem bogat plačnik.

Hčerke Ana z otroki, sr. Leda iz reda Previdnosti, Zora, Mira z možem Jožkom Gorica, Pisa, Pavia, 23. nov. 1957.

in sinom Markom ter ostali sorodniki.

Wilhelm Hünermann:

32

Na božjih okopih

Resnična povest prevedena z dovoljenjem založbe Herder

»Previden bom,« je obljubil duhovnik. »Medtem lahko opravim še neko drugo pot. Tudi v Ulici mlinov na veter me čaka hudo bolna žena.«

Na stolpu bazilike je ura udarila eno, ko je Coudrin zavil v Ulico mlinov na veter. Blizu hiše, v kateri je ležala bolnica, ga je čakala neka žena.

»Pridite hitro, prečastiti,« mu je naglo zašepetala. »S sedo gre slabo. Poleg tega imate srečo: Moža, ki je zagrizen jakobinec, ni doma. Je še v klubu. Svoji ženi je zagrozil, da duhovnika ne bo pustil živga iz sobe, če ga bo zalotil pri njej. Pohitite torej!«

»Že prav,« je odgovoril Coudrin. »Peljite me k njej!«

Hudo bolna ženica je bila presrečna, ko ji je duhovnik dal odvezo in jo potem obhajal. Coudrin je z vso spoštljivostjo dvignil najčastitljivejši Dobro, katero je že več mesecev vedno nosil skrito pri sebi.

»Glejte Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta!«

Tisti hip so spodaj zaškripala vrata. Težki koraki so storkljali po stopnicah navzgor. Bolnica je naglo zakričala:

»Za božjo voljo! Moj mož! Rešite se!« je stokala brez sapa. Toda zdelo se je, da duhovnik sploh nič ne sliši. Z močnim glasom je molil naprej sveto molitev:

»Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho...« Tedaj so se vrata z ropotom odprla. Surov človek divje zunanosti je pritaval v sobo.

»Kaj pa se godi tukaj?« je blebetal, ko je zagledal duhovnika z dvignjeno hostijo v roki. Nato je z jeznim krikom segel po nožu, ki ga je nosil za pasom. »Kaj pa je tukaj...?«

Peter Coudrin pa ga je mirno pogledal in rekel z močnim glasom:

»Tukaj je Bog prisoten. Poklekajte tja!... Gospod, nisem vreden...«

Revolucionar je nekaj časa omahoval sem in tja kot žival, katero je zadela mesarjeva sekira. Potem pa se je nenadoma zgrudil na kolena in si sploh ni več upal pogledati duhovnika, pred čigar neustrašenostjo je ves njegov bedni pogum kar izginil.

»Gospod, nisem vreden...« je zadonelo še enkrat z mirnim glasom po bolniški sobi in Peter Coudrin je podal umirajoči sveto popotnico. Čisto mirno ji je podelil potem še zakrament svetega poslednjega olja. Jakobinec se je pa splazil iz sobe ves pobit.

Ko je ura udarila dve, je Peter Coudrin stal pred močnimi železnimi vrati samostana Svete Trojice. Bilo je neprijetno tiho. Z dvorišča in iz samostanskih poslopj ni bilo nobenega glasu. Nobeno okno ni bilo razsvetljeno; samo v neki podstrešni sobici se je zdelo, da brli slabotna svetilka

na olje. Gotovo je tam čakala bolna samostanska dekla na duhovnika.

Peter Coudrin je dolgo zaman čakal na ženo, ki bi ga morala peljati v bolniško sobo. Na stolpu bazilike je ura udarila pol treh. Nikogar ni bilo. Ali naj odide, ne da bi kaj opravil? Saj je bilo nemogoče vdreti sem noter brez varnega vodstva človeka, ki pozna kraj.

Potem pa je Coudrin spet zagledal slabotno lučko v podstrešni sobi in zdelo se mu je, da ga s strahom kliče. Tam čaka nanj človek v smrtni stiski. Peter Coudrin se ni mogel odločiti, da bi odšel.

Tri! Dalje ne more več čakati. Še pol ure, pa bo sonce vzšlo. Preden se zdani, mora za vsako ceno čez Clain nazaj.

Nepotrpežljivo je začel tresti težko mrežo; ni se menil za nevarnost, da bo pes zalajal. Toda vse je ostalo tiho. Duhovnik je obupano začel z močnimi pestmi vleči za debele železne palice. Kaj pa je to? Velikanska vrata so se nenadno vdala; stopila so iz tečajev in padla. Duhovnik je zadnji hip odskočil v stran, da ga niso ubila. S strahovitim ropotom so težka železna vrata zgrmela na cestni tlak.

Coudrin je več sekund stal kot okamenel. Sedaj bo pes gotovo zalajal ali skočil nanj nekje iz teme. Gotovo so se vsi vojaki zbudili. Še je bil čas bežati. Toda duhovnik je ostal. Ali sme zbežati, ko pa nese Boga umirajočemu?

Po dvorišču so prihajali nagli koraki. Prizibala se je neka laterna. Vojaki? Ne, bila je žena, ki je bila po nesreči zaspala uro.

»Za božjo voljo, prečastiti, bežite!« mu je rekla potihom smrtnoblede. »Sicer boste izgubljeni!«

(Nadaljevanje)